

A lányod

Bizonyos dolgok, mondtam, leírhatatlanok, és ha azokat saját szemünkkel nem látjuk, minden elbeszélés hiábavaló. Nem mondtam ezt külön senkinek, a fülkében egyébként is zsvaj volt, a hangszórókból pedig fojtott zene hallatszott, így hát nem is számítottam arra, hogy valaki meghalljon, vagyis hogy felfigyeljen arra, amiről beszélek, ám nagy meglepetésemre az ablak mellett, a velem szemközti sarokban egy lány előrehajolt, és azt mondta, hogy teljes mértékben egyetért velem. Számtalanszor megtörtént vele, mondta, hogy hiába próbált valamit elmesélni olyasvalakinek, aki nem volt ott a történet lejátszódásakor, és ez órákig eltarthatott, ám ha egy olyan személy került oda, aki tudta, hogy a lány miről beszél, abban a pillanatban megértették egymást. Pontosan így van, mondtam, és pislanítottam, majd bólintottam. Pontosan így van, ismételtem meg. És nem lényeges, mondta a lány, hogy lépcsőkről vagy útkereszteződésről vagy szökőkútról vagy – megállt és levegőt vett – bálnáról van-e szó. Csak az értheti meg azt a lelkesedést, mondta, amellyel erőteljes farkukról, vagy a kis szemük szépségéről beszél, aki már látott bálnát. Lehet, hogy nem is azt mondta, „kis szemük”, lehet, hogy azt mondta, „szelíd szemük”, nem vagyok benne biztos, mert a zsvaj egyre hangosabbá vált, már szinte az elviselhetetlenségével fenyegetett, és ki tudja, lehet, hogy tényleg azzá vált volna, ha a fülke ajtajában meg nem jelenik a jegykezelő. Hirtelen úrrá lett a csend, mintha valamennyien jegy nélkül utaztunk volna. A kalauz azt mondta: A jegyeket kérem ellenőrzésre felmutatni!, szóval ugyanazt, amit minden jegykezelő, de ez rögtön hozzátette, hogy jó lenne, ha legalább egy kicsit kinyitnánk az ablakot, hiszen ő eddig összesen huszónhét első és másodosztályú fülkébe nézett be, és a mi fülkénkben a legrosszabb a levegő, oxigénben a legszegényebb. Amíg ezt mondta, elvette a jegyeinket, és azzal a csodálatos kis géppel hitelesítette, amely hibátlan lyukakat fúr a

vonatjegyeken. Mindez gyorsan ment, de ekkor az ablak mellett ülő lány menetjegye került sorra, és egyszeriben minden megváltozott. A kalauz arca elkomorodott, míg a menetjegy sarkát fogta csupán hüvelykujja és mutatóujja között, mintha az forró vagy bűdös lenne. Egyik sem volt ezek közül, a lány csupán elfelejtette hitelesíteni az utazás előtt. Most mi legyen, kérdezte a jegykezelő, bár mindannyian sejtettük, főleg a váratlan elkomolyodásából, hogy mi fog történni. Tudta ezt a lány is, hiszen amikor látta, hogy még valamit készülök mondani, hirtelen felállt, és azt mondta, nincs értelme tovább beszélni. Tévedett, mondta, és kész minden konzekvenciát elviselni, bármi is legyen az. Úgy beszélt, mintha tudná, hogy milyen következmények várják, és fel kellett merülnie bennem a kérdésnek, hogy személyes tapasztalatból tudja-e ezt, vagy valakinek az elbeszéléseiből. Mindenesetre ez elég volt ahhoz, hogy ne lepődjek meg nyugodt bólintásán, amikor a kalauz közölte velem, hogy igazán sajnálja, de az ő szabályzatában világosan ott áll, hogy ilyen esetekben, tehát ilyen esetben, mint az övé, az utasnak el kell hagynia a vonatot a következő állomáson, ami azt jelenti, nézett az órájára, hogy kezdhet készülni, ugyanis a vonat pontosan hét perc múlva megáll. A lány ekkor sietősen tömni kezdte a holmiját a nagy táskába, a fölösleges hulladékot pedig a szemeteskosárba. Amikor kezét a vaspolc legtetetjén álló koffer felé emelte, igyekeztem elsőnek felkelni és segítséget kínálni. Semmit sem mondott, csupán végigmért egy kissé dühös pillantással, mintha mindez miattam történt volna. Ezután kiszűrte a fogai között, hogy a bőrönd olyan nehéz, hogy kénytelen elfogadni az ajánlatomat, egyébként ez eszébe sem jutna. Arra gondoltam, hogy jobb lenne leülnöm és felhagynom a jó szamaritánus szerepével, de a koffer csúszni kezdett lefelé a polcra, és a lány szemében a pánik jeleit láttam, tehát megfogtam, és gyengéd mozdulattal a kalauz lába elé tettem. Csak fürgén, mondta a jegykezelő, folyamatosan az óráját nézve, csupán öt és fél perce maradt, ekkor megfordult, és odakiáltott a folyosón álló embereknek, hogy tegyék szabaddá az utat a következő állomáson leszálló utasok számára. Így hát a lány kofferének terhével vánszorogva, és vigyázva, hogy ne lépjek túl sok idegen lábfejre, odaértem a vagon ajtajához, éppen akkor, amikor a vonat megállt az állomáson. A lány késésben volt, és éppen abban a pillanatban szállt le, amikor felhangzott a vonat indulását jelző füttyszó. Megveregtettem a vállát, és a legközelebbi vagon lépcsője felé siettem, hogy fölszálljak, de ekkor, már a futás közben megütközve fogtam fel, hogy a lány a két teli műanyag zacskó mellett az én utazótáskámat is a kezében tartja. Nem tudom, hogy sikerült kiugranom a mozgó vonatból, úgy, mintha mi sem történt volna, mintha a vonat és a peron is mozdulatlanok lennének, de sikerült, majd két-három könnyed lépéssel elértem a

lányt, és dühösen kitéptem kezéből az utazótáskámat. A vonatra azonban már lehetetlen volt visszajutnom, az utolsó vagon is elhaladt mellettem, mint a délre költöző madár. A lány felé fordultam, mindenfélét akartam mondani neki, szitkok is megfordultak a fejemben, de ekkor megláttam, hogy sír. Nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdéseimre, hogy miért sír. Tagadólag rázta a fejét, és vonogatta a vállát, mintha a könnyei valami közzét jelképeznének, amiről mindenki mindent tud, kivéve engem, aki, mint általában, semmit sem tud. A vonat zakatolása időközben elcsendesedett, ami megkönnyítette a beszélgetést, és így megtudtam, hogy a lány állítólag azt gondolta, hogy azért keltem fel segíteni neki, mert egyébként is le akartam szállni ezen az állomáson, s mivel látta, hogy az utazótáskám az ülésen maradt, azt is magával vitte, amikor a műanyag zacskóit felkapta. Szörnyen érzi magát, amiért ez történt, mondta, és egyedül az jut eszébe, hogy bizonyára van még valamilyen vonat, amely Belgrád felé megy, ezt a pénztárnál könnyen meg is lehet érdeklődni. Kész arra, hogy új jegyet vegyen nekem, bármennyibe is kerül, így legalább némileg enyhítene a kellemetlenségen, amibe meggondolatlan tettével sodort, de minden akkor kezdődött, amikor nem hallgatott Amelára, a rokonára, aki még a vasútállomásra való jövetelekor tanácsolta neki, hogy hitelesítse a jegyét. Két tény gátolta ennek megvalósításában, mondta a lány: a pénztár előtt kigyózó sor és az a tapasztalata, hogy gyakori utazásai alatt egyazon reláción gyakorlatilag sohasem látott jegykezelőt. Ha nem futottam rá a legutóbbi öt utazásomkor, miért hinném azt, hogy éppen ma találkozunk? Azért, mert minden elmaradásával egyre nő annak az esélye, hogy következő alkalommal megjelenik, akartam neki mondani, de visszafogtam magam. A lánynak elég gondja volt a szarkasztikus megjegyzéseim nélkül is, habár néha éppen a szarkazmus az, ami a gyors javulást segíti, és talán, gondoltam később, nem is kellett volna túrtóztatnem magam az úgynevezett jó modor miatt. Ha bármiről ismert vagyok, az az, hogy nem tartom tiszteltben a jó modort, és nemcsak a jót, hanem általában a modort. A viselkedés, egyszerűen szólva nem az erősségem, mondtam az álmos portásnak, aki csipás szemmel pislogott felém. De rohanok, átugrálok, bár a dolgokat úgy kell elmondani, amilyen sorrendben megjelentek, vagy legalább jelezni a sorrendet, mert a káosz, beleértve a kaotikus elbeszélést is, az élet megsemmisítése felé vezető első lépés. A káosz, mondtam a lánynak, valóban azt hiszem, hogy csupán egy másik neve annak a fogalomnak, amit jóval közönségesebben „halálnak” neveznek. De ez is később történt; a lány először mégkérdezte, hogy hova érkeztünk egyáltalán, hát mindketten az állomás felé fordultunk, és a feliratra néztünk. Az állomáson cirill és latin betűkkel ez állt: Инђија-Indija. Ha a vonaton maradtunk volna,

mondtam magamnak, de úgy, hogy a lány is hallja, kicsivel több mint fél óra alatt Belgrádba értünk volna. Pontosan, mondta a lány, habár nem kérdeztem semmit. Jobban megszorítottam az utazótáskám fülét, és az állomás felé vettem az irányt, hogy utánanézzek a menetrendnek. A pénztár melletti falon függött, és könnyörtelenül jelezte, hogy a következő belgrádi vonat csak egy és egy negyed óra múlva érkezik, akkor, mondtam a lánynak, ha nem késik, mert ha helyi járatokról van szó, ezt sosem lehet tudni. És még ha időben is érkezik, éjfél után érünk Belgrádba, mire pedig megbízható taxist találok, és a zimonyi Felsővárosig eljutok, éjjeli egy óra lesz, vagy még több. Teljes mértékben megértem, mondta a lány, és kiderült, hogy neki még messzebbre kell eljutnia, egészen Pancsovára. Nem tudom, Ön hogy van vele, mondtam neki, de én ilyen sokáig nem szándékozok várni. Biztosan van egy hotel Indijában, ahol megszállhatunk, s holnap nyugodtan folytathatjuk utunkat. A lány azt mondta, hogy kedvesebb neki bármikor a saját ágyába feküdni, mint fekhelyet váltani, mire megvontam a vállam, és azt válaszoltam, hogy mindenki maga tudja, mi a legjobb számára, majd odamentem egy vasutas uniformisba öltözött, telt, középkorú emberhez, és megkérdeztem, tudna-e ajánlani egy hotelt Indijában. Természetesen, mondta az ember, bár nem túl nagy a kínálat, megemlítette a Grand hotel, sőt felajánlotta, hogy el is visz oda, úgyis arra megy. Állával a lány felé mutatott, úgyhogy vissza kellett mennem hozzá, és elmagyaráznom az újonnan kialakult szituációt. Amikor meghallotta, hogy nem kell a nehéz kofferét cipelnie, természetesen mindjárt beleegyezett, és gondolom, valahol mélyen magában törölte is az imént említett saját fekhely iránti igényt. Így nemsokára beültünk az ember régi Ford Escortjába, és a következő percekben, amíg a hotelig tartott az út, az indijai emberekről szóló érdekes történeteket hallgattuk, akikről semmit sem tudtunk, és amely történetek hármunk közül csupán ezt az embert készítették nevetésre. Amikor megállt a szálloda előtt, meghívtam egy italra, de elutasított, mert, mint mondta, reggel óta uniformisban van, és alig várja, hogy levethesse. Anyagi térítést kínáltam a fuvarért, de ezt is elutasította, úgyhogy nem maradt más hátra, mint hogy lekezeljünk vele, és kimásszunk az autóból poggyászsunkkal együtt. A hotelből hangos zene hallatszott, valami új keletű műdal, és egy pillanatra arra gondoltam, hogy a lánynak mégis igaza volt, és meg kellett volna várnunk a következő vonatot, buszt, bármit, de nem volt időm ezen elmélkedni, mert a lány már a hotel bejárata felé húzta a táskáját, és hamarosan ott álltunk mindketten a portán, ahonnan szinte gúnyos arckifejezéssel, kíváncsian figyelt bennünket egy borotvátlan fiatalember, golyóstollal a jobb füle mögött. Mondtam neki, hogy két egyágyas szobára lenne szükségünk. Két egyágyas, ismételte meg a fi-

atalember, és megdörzsölte az állát, belenézett az előtte álló füzetbe, és azt mondta, hogy nincs. És két kétágyas?, kérdeztem. Semmiképp, mondta a fiatalember, csupán egy kétágyas maradt, a többit elfoglalták a lakodalmas vendégek. A lányra néztem, ő a fiatalemberre, az pedig rám. Egyet pislanítottam, és megkérdeztem, szét vannak-e választva az ágyak. Persze, mondta a fiatalember, ha nem tévedek, és rámkacsintott. Nincs sok választásunk, mondtam a lánynak, különben is, ha hamarosan el nem döntjük, lehet, hogy újabb vendégek érkeznek, és már késő lesz. A lány egy ideig még az ajkát harapdálta, de aztán beleegyezett és megkérdezte, hogy a személyi igazolványát fel kell-e mutatnia, mire én elővettem az enyémet, és a borotvátlan fiatalember nemsokára már az adatainkat jegyezte a vendégkönyvbe, noha nem a füle mögött lévő tollal, hanem egy másikkal, amelyen kövér betűkkel ott állt a hotel neve, vagyis a GRAND. Ezután átnyújtotta a kulcsot, elmagyarázta, hogyan jutunk el a szobáig, és hangsúlyozta, hogy a reggelit hat és fél tíz között szolgálják fel. Jó étvágyat, mondta végül, mintha éppen reggelizni indultunk volna. Arra nem is gondolt, ez világos volt, hogy segítsen a lánynak a koffer körül, így aztán egyedül kellett húznia a lépcsőn a portásfülkétől a folyosó felé, ahova a borotvátlan fiatalember irányított bennünket. Műanyag zacskói időközben az én kezembe kerültek, így egyszerűen nem tudtam a segítségére lenni. A lánynak mégis sikerült megbirkóznia a lépcsőkkel, ezután már minden könnyebben ment, annak ellenére, hogy a borotvátlan fiatalember egyszerűeknek tűnő utasításai bonyolultaknak bizonyultak, ami arra kényszerített, hogy visszamenjek a portára és megkérjem, ismételje el azokat. Természetesen szánakozó pillantással fogadott és indított útnak, arra pedig gondolni sem merek, milyen gondolatok futottak át az agyán, amíg megismételte utasításait, melyek most egész másként hangzottak, mint amikor először közölte velünk őket. Ha még egyszer visszamentem volna, biztosan felkínálta volna, hogy lerajzolja az útvonalat, amelyen mennem kell, mintha legalábbis rejtett kincset keresnék, nem pedig egy hotelszobát. Amikor végre eljutottunk a szobánk ajtajáig, nem találtuk a kulcsot. A lány meg volt győződve arról, hogy nálam van, én pedig bizton hittem, hogy nála, aztán kiderült, hogy valamelyikünk kiejtette a másik szoba ajtaja előtt, amelyről tévedésből azt hittük, hogy a miénk. A kulcs, amely az előző szoba ajtajába – amely előtt fölöslegesen vitatkoztunk – egyáltalán nem illett bele, most finoman, ellenállás nélkül csusszant a kulcslyukba, lenyomtam a kilincset, kinyitottam az ajtót, és meggyújtottam a villanyt. A szoba sokkal jobb, mint amit egy indiai hotelről elképzeltem, mondtam a lánynak, és rögtön hozzátettem, tisztában vagyok azzal, hogy ez csupán egy előítélet a sok közül, melyekkel élünk, és amelyekből minél előbb meg

kellene szabadulnunk. És minél teljesebben, mondta a lány olyan magabiztosan, hogy meg kellett fordulnom és ránézniem. Állta a tekintetem, majd kérdőleg felhúzta a szemöldökét. Minden rendben van, mondtam, csak meg akartam beszélni, hogy ki hol alszik. És rögtön hozzátettem, hogy nekem jobban megfelelne a fürdőszobához közelebbi fekhely, mert korosodó emberként éjszakánként többször fel kell kelnem, és ha a távolabbi fekhelyen leszek, akkor mellette kell eljárnom, és lehet, hogy zavarom majd, ami semmiképp sem lenne kellemes. Neki teljesen mindegy, szakított félbe a lány, de mivel már nyilvánvalóan eldöntöttem, és így nekem jobban megfelel, nyugodtan használhatom, amelyiket akarom, csupán azt nem érti, miért beszélek magamról úgy, mint idősebb személyről; neki például egyáltalán nem tűnök öregnek, és éppen érdeklő, hogy milyen korú vagyok. Az apja idősebb személy, folytatta, én viszont nálánál fiatalabbnak tűnök, de azt nem mondja meg, hogy hány éves az apja, amíg meg nem hallja, én hány éves vagyok. Elnyújtózott az ágyon, fejét bal tenyerére támasztotta. Várom, mondta. Az ágyaink közötti éjjeli asztalkán lévő távirányító után nyúltam, és bekapcsoltam a televíziót. A képernyő megvillant, és hamarosan megjelent rajta a bementő, aki a híreket olvasta. Válaszolok a kérdésére, mondtam a lánynak, de előbb át kell mennem a mellékhelyiségbe. Kinyújtotta a kezét, és átvette a távirányítót, mint egy stafétabotot, én pedig megkerültem az ágyat, és bementem a fürdőszobába. Amíg vizeltem, hallottam, hogy váltogatja a csatornákat. Lehúztam a vizet, és visszamentem a szobába: a lány futballt nézett, a háló rezgett, a kapus a levegőben repült, miközben a riporter izgatottan részletezte a találat előtti akciót, mintha egy reneszánsz dráma bonyodalmát magyarázná. A nagybátyám hatása, mondta, mintha bocsánatot akarna kérni, ő futballbíró volt. Sohasem szerettem a futballt, de ezt nem akartam mondani neki, mint ahogyan azt sem mondtam volna el, hogy egyetlen sportágat sem kedvelek, habár sétálni szeretek, amiből nem következik az, hogy a sétálást sportnak tartom, attól függetlenül, hogy milyen hasznos az ember számára. Azt mondtam a lánynak, hogy a séta a legjobb aktivitás, amit az ember megengedhet magának. A sétálás sokak szerint szorosan összefügg a természetjárással, ezért, amíg a városban vannak, nem is igyekeznek rendszeresen sétálni, hanem szinte erőszakkal társulnak azokhoz, akiknek már jócskán van gyakorlatuk a városi sétákban. Minden városban, mondtam, lehet találni és kijelölni egy körülbelül tíz kilométeres, viszonylag nyugodt sétautat. Amíg beszéltem, éreztem, hogy a lány érdeklődéssel figyel, habár egyszer csak forgatni kezdte a szemét, és összeszorított fogai között kifújta a levegőt. Akkor megkérdezte, hogy mivel foglalkozom. Azt hiszem, úgy kérdezte: Mi a hivatása? Hivatásom szerint egyetemi tanár

vagyok, feleltem, de már nem sokáig leszek az, ugyanis hamarosan elérem a nyugdíjkorhatárt. Hihetetlen, mondta a lány. Nyomkodni kezdte a távirányító gombjait, és egy kapus a levegőben maradt a labda fölött, amely majdnem átment a határvonal másik felére, a helyében pedig megjelent egy harci színekkel kifestett énekesnő; bár, amikor énekelni kezdett, a hangja olyan nyugodt és kiegyensúlyozott, tiszta és jóindulatú volt, hogy azok a vad színek egyáltalán nem zavartak. És mit tanít?, kérdezte a lány, megnyomta a távirányító gombját, és a kifestett énekesnőt simára borotvált, takarosan megnyírt politikusra cserélte, de ő is eltűnt, miközben levegőt vett, helyette egy akvárium jelent meg a képernyőn. Az akváriumban két hal úszott, majdnem olyan tarkák, mint a harci színekkel kifestett énekesnő. Remélem, nem földrajzot tanít, mondta a lány. Rámnézett és hozzátette: vagy filozófiát. Angol irodalmat adok elő, válaszoltam. Nem hangzottam egyáltalán meggyőzően magamnak, ami nem jelentette azt, hogy hazudok, hanem a kiábrándultságomat jelezte, és azt, hogy kész vagyok otthagyni az Angol Nyelv és Irodalom Tanszéket. Ezért voltam aznap Újvidéken, a Matica srpska esetleges szerkesztői állásáról tárgyaltam. Arra gondoltam, hogy talán az egész történetet elmesélhetném a lánynak, de sejtettem, hogy úgysem érdekli, esetleg csak ha közben valami filmet nézne, de úgy én a közömbösségétől sértődötten biztosan nem mesélnék. Észrevettem, hogy minden érvre volt egy ellenérvem. Tulajdonképpen rájöttem, hogy önmagamnak vagyok a legnagyobb ellensége, és arra próbáltam visszaemlékezni, hogy mondta-e ezt már valaki előttem. Biztosan mondta, hisz szinte valamennyi szép gondolatot kimondtak és följegyeztek már, tehát azok számára, akik még e földgolyón mozognak, nem sok minden maradt hátra. Sok? Tulajdonképp mondhatnám, hogy semmi sem maradt számunkra. A szép gondolatok nagy hányadát már elvették előzőleg mások, így minél messzebbre tekintünk a múltba, a gondolatok egyre szebbek. Valamikor réges-régen, mondjuk a bibliai időkben, úgy tűnik, minden szóban szépség volt, édes volt, mint a méz, és végtelenül meggyőző, a mai szavakkal szemben, melyek üresen visszhangzanak, mint az eldobott kagylók. Az ágy mellett álltam tehát, amelyről azt kellett volna mondanom nemsokára, hogy az „enyém”, és sötét gondolatokba merültem, amelyeket egyáltalán nem is kellett volna gondolnom. Feltételeztem, hogy még csak akkor értettem meg igazán az újonnan előállt helyzetet: a belgrádi személyvonat helyett egy indijai hotelben voltam. Ahelyett, hogy most fognám a holmim és kifelé készülnék – az órára néztem –, én most arra készülök, hogy lefeküdjek egy szobában, amit, ki tudja miért, egy ismeretlen lánnyal osztok meg. Még egyszer ránéztem, kétségtelen: nem ismeretem, és nem tudtam megállapítani, hogyan került ide. Természetesen le-

mehettem volna a portára magyarázatot kérni az ügyeletes portástól, de valahogy sejtettem, hogy nem kell ezt tennem. A lány még mindig a távirányító gombjait nyomkodta, így kétszer is meg kellett ismételnem a kérdést: ki fog elsőnek? A lány végre megrázta a fejét, a hajtincsei az arcára ragadtak. Ki fog elsőnek, mit?, kérdezte. Alvásra készülni, motyogtam. Ugyanis rettentően utáltam olyasvalamit magyarázni, ami magától értetődő, aminek ott kellene lennie a hallgatásban vagy a válasz hiányában. Mindegy, mondta a lány, menjen elsőnek, én épp nézek valamit. De nem hagyta abba a csatornák váltogatását, ami, azt hiszem, azt jelentette, hogy egyidejűleg több műsort néz, ez viszont azt is jelenthette volna, hogy kiváló koncentrálóképesseggel rendelkezik, vagy éppen hogy egyáltalán nem rendelkezik ezzel. Jól van, mondtam, és a fürdőszoba felé indultam. Mivel nem volt nálam semmilyen mosdáshoz szükséges felszerelés, csak megmostam a kezem és megmosdottam, aztán vízzel kiöblítettem a szám, és ujjaimmal végigfésültem a hajam. Pizsamám nem volt, és egy pillanatra azt gondoltam, hogy ingben alszom, de amikor elképzeltem, hogy fog az másnap reggel kinézni, és hogy abban kell Belgrádba utaznom, elálltam az ötlettől, és mindent levettem, az alsóneműt kivéve. Így alsóneműben a többi ruhámmal a kezemben tértem vissza a szobába. Letettem a holmit a székre, a lány közömbösen rámpillantott, és én, amilyen gyorsan csak lehet, behúzódtam az ágyba. Amíg a fürdőszobában voltam, ő minden villanyt lekapcsolt, csak az ágy fölötti kislámpákat nem. Emellett, gondolom, a csatornák váltogatását nem hagyta abba, és még most is ezt csinálja, sőt, lehet, hogy fel is gyorsította a váltogatás ritmusát, bár volt két csatorna, amelyeknél hosszabban elidőzött, az egyikén, ha jól láttam, valami régi fekete-fehér filmet adtak, a másikon pedig zenei klipek sorakoztak. A hangot egészen levette, úgyhogy nem tudtam megállapítani, milyen zenéről van szó, noha, be kell vallanom, ez különben sem jelentett nekem semmit. Majd hirtelen a lány elfojtott sikolyát hallottam, nem váltogatta többé a csatornákat, és felerősítette a hangot, így a következő néhány percben ájtatosan hallgattunk, és a képernyőt bámultuk, amelyen még három akrobatával együtt egy jóképű fekete énekes dobálta magát és mutatott be lehetetlen lépéseket. A dal azonban nem volt dal, inkább ritmikusan ismétlődő szavakat, s nekem egyáltalán nem tetszett. Ezt meg is mondtam a lánynak, amikor egy pillanattal később megkérdezte, mit gondolok róla, de azonnal hozzátettem, hogy ezt Santayana erős hatása alatt mondom, aki valahol ezt írta: A zene alapjában véve haszontalan, akárcsak az élet. A lány rámnézett, s akkor láttam először, hogy zöldes szeme van. Nem tudta, mondta, hogy Santana írt könyvet. Ki az a Santana, kérdeztem, és miféle könyvet? Hát az, akit említett, felelte a lány. Az Santayana, javítottam ki,

George Santayana, de ki az a maga Santanája? Ó, mondta a lány, őt Carlosnak hívják. Megkérdeztem, mit írt Carlos. Semmit, válaszolta a lány, ő nem ír, hanem gitározik. Akkor az nem ugyanaz az ember, mondtam, és a párnára hajtottam a fejem. Úgy látszik, nem, szögezte le a lány, és rámnézett. Aludni akar, kérdezte, kikapcsoljam a televíziót? Azt mondtam, hogy még egy kicsit olvasok, az olvasás azonban mégsem ment, végül útitáskámból egy kis jegyzetfüzetet vettem ki, hogy néhány mondatot beírjak. Semmit sem jegyeztem le, azaz míg a papírra irányított ceruzával valamilyen ötletre vártam, csupán Santayana egyik megállapítása jutott eszembe: Ahhoz, hogy tudjuk, mit is gondolnak valójában az emberek, arra figyeljünk, amit csinálnak, ne pedig arra, amit mondanak. Mi van viszont akkor, ha semmit sem csinálnak, merült fel bennem a kérdés. A lányra néztem, és ezt a kérdést is beírtam a füzetecskébe. De mit tegyünk akkor a semmittevéssel, folytattam az írást, a satorinak és a világ szerkezetébe való – az ember által elérhető – legmélyebb betekintésnek az előfeltételével? Az igazság kedvéért, írtam, az is lehetséges, hogy e betekintések egyszerűen nem verbálisak, úgyhogy akkor nem állna fenn ellentmondás. Amíg írtam, a lány egyszer-kétszer felém nézett, amiért azon kezdtem tűnődni, nem csikorog-e a ceruzám, s nem zavarja-e ez, amíg a számára megfelelő műsor után kutat. Kihegyeztem a fülem, és ezt írtam: Itt minden véget ér. Lélegzet-visszafojtva írtam, csupa fül voltam. Azaz csupa dobhártya, de semmilyen csikorgás nem hallatszott. Egy pillanatban becsuktam a szemem, amikor pedig kinyitottam, rájöttem, hogy elszundítottam, hiszen a kis jegyzetfüzet meg a ceruza kiesett a kezemből. Ismét felvettem őket, szilárdan eltökéltem, hogy folytatom a jegyzetelést, a kis éji meditációt, ahogyan elneveztem, s írni kezdtem: Az álom úgy lopakodik, mint a vadász, akinek lecsúszott a kalapja, úgyhogy a kalapon kívül semmi mást nem lát, s bárhova is néz, valaminek mindig olyan alakja van, mint a kalapnak, amely, most már elárulhatja, fájón hiányzik. A „hiányzik” szó után valószínűleg ismét álomba merültem, mert a mondatvégi pont hosszú, fekete vonallá változott, amely meredeken ereszkedett a füzetke alsó szélé felé. Még ha nem is aludtam el abban a pillanatban, gyorsan utána elaludtam, mert amikor ismét kinyitottam a szemem, a szobában sötétség uralkodott, vagyis részleges sötétség. Mindkét éjjeli lámpát eloltotta, a szobát a még mindig működő televízió fénye világította meg. Az első pillanatban nem tudtam rájönni, mi látszik a képernyőn, talán a könnyes szemem miatt, aztán valahogy kiélesedett a kép, és felfogtam, mit nézek: közelképet, amely azt mutatta, hogy valakinek a péniszbe behatol valakinek a vaginájába. Feltételeztem, hogy mégiscsak két személyről van szó, noha egykettőre megjelent még egy pénisz, amely bejáratot próbált találni a

szomszédos végbélnyílásba, ami végül sikerült is neki, s csak amikor már, ha lehet így mondanom, minden a helyén, vagyis a helyében volt, akkor láttam jól a mondatot, amely úgy szólt, hogy a lány pornófilmet néz. A lány pornófilmet néz, ismételtetem, mintha szótagokkal szeretném kísérni a megmerevedett péniszek ki-be járásának ritmusát. Rájöttem akkor arra is, hogy szavaimmal nem is ezt a ritmust követem, hanem egy más ritmusképletet, amely a másik oldalról érkezett felém. A szomszédos ágyra pillantottam, és tisztán hallottam a lány halk és remegő szuszogását. Felemeltem a fejem és láttam, hogy a szemét lehunyta, az ajkait szétártta, a bal kezét a feje alá hajlította, a jobb pedig a takaró mozgásából ítélve, a combjai között volt. Szóval a lány maszturbált. Csendben felkönyököltem, hogy jobban lássam, s akkor, félfordulatban homályosan láttam, hogy felnyitja szemhéját, és engem néz. Nézett, én pedig ismételtetem magamban: a lány pornófilmet néz, a lány maszturbál, mintha a valóság nem létezne, ha felhagynék azzal, hogy szavakkal definiálok. A lány ekkor kihúzta kezét a takaró alól, középső ujját az orrához emelte, és megszagolta. Akkor felém nyújtotta, s néztem, hogy az ujj lassan átkel az ágyainkat elválasztó szakadék felett. Lassan utazott, és akkor ért hozzám, amikor már azt gondoltam, meg sem éri. Megszorítottam a tenyerét, s míg a szívem viharosan vert, nedves ujját az orrcimpámhoz közelítettem. Beszívtam a levegőt, de talán a szívem eszelős dobogása miatt, semmit sem éreztem. Érzed?, kérdezte a lány. Érzem, mondtam. A lány elhúzta a kezét és visszatette, feltételezem, oda, ahol korábban volt. Jóságú, mondta, ugye? Jó, mondtam. Egy ideig hallgattunk a képernyőre meredve, amelyen különösebb fejlemények nem történtek, habár nem változott a két pénisz mozgásának ritmusa sem: el kell ismernem, kissé egyhangúan folytatták a be- és kihúzódást, csak a vaginában levő, talán a dolgok természetéből eredően, valamivel gyorsabb volt a végbélnyílásban levőnél. Akkor a lány azt kérdezte, akarom-e, hogy együtt nézzük a filmet. Amikor felé fordultam, láttam, hogy megemeli a takarót, hogy szétvetett lábakkal fekszik, természetesen meztelenül, vagyis csak rövid ujjú fekete pólóban. S míg így bámultam a sátorszerű, háromszögletű térbe, ő kissé megmozdította bal combját, felemelte a csípőjét, és így lehetővé tette, hogy lássam, amint az ujj, amelyet az imént szagolgattunk, ki-be jár vaginájának pírjában. Mindjárt jövök, mondtam, és az ellenkező oldalon kicsusszantam az ágyból, egyenesen a fürdőszobába. Kifröccsentettem néhány csepp vizeletet, lehúztam a vizet, és megnéztem magam a tükörben. Ha hamarosan nem telefonálok a feleségemnek, gondoltam, hívni fogja a rendőrséget. Egy pillanatra látni véltem a rendőröket, amint utánam kutatva betörik a hotel-szoba ajtaját, és ott találják az ágyban a lánnyal. Az istenért, kiált a rend-

őrfnök, mit csinálnak? Pornófilmet nézünk, feleljük a lánnyal együtt, mintha előzőleg gyakoroltuk volna éppen ezt a választ. Amikor azonban tényleg visszatértem a szobába, először a mobiltelefon után nyúltam, csak azután kerültem meg a lány ágyát, és húzódtam be arról a legtávolabbi oldalról a takarója alá. Mit akarsz a mobillal, kérdezte a lány, jelentkezned kell a feleségednek? Nem volt okom hazudni, így azt mondtam: Csak küldök neki üzenetet. Ugyanakkor észrevettem, hogy végre valami változott a képernyőn: a kamera eltávolodott, és most látszott mindhárom test, egy női és két férfi, valami végtelenül kényelmetlen helyzetekbe bonyolódva, amelyek ahhoz kellettek, hogy mindenki mindenkinek nyalhassa, harapdálhassa, szophassa valamijét. Ekkor mindezek a cselekmények hirtelen abbamaradtak, a nő felállt az ágyról, magára kapott egy férfifinget, ami többet megmutat, mint amennyit takar, az ajtóhoz ment, kinyitotta, és egy rendőrt pillantott meg! Nem ugyanaz, akit az imént elképzelttem, ahogyan betöri hotelszobánk ajtaját, de az egybevágás mégiscsak hihetetlen. Lehet, hogy ezt meg kellene mondanom a lánynak, még a kezem is a vállá felé nyújtottam lassan, ő azonban megfordult, még mielőtt megérintettem volna, és azt kérdezte, befejeztem-e végre a mobilozást. Azt válaszoltam, hogy új a telefonom, és nem a legjobban találom fel vele magam. A lány kirántotta a tenyeremből, és azt mondta, diktáljam le az üzenetet. Előbb fellélegeztem, mert kiderült, hogy az az alak a filmben nem rendőr, hanem a szálloda biztonsági szolgálatából való, majd diktálni kezdtem: Jól vagyok, a vonat meghibásodása miatt Indiában alszom, holnap találkozunk. A lány gyorsan leírta az üzenetet, visszaadta a telefont, amit, miután az üzenet elment, kikapcsoltam, és leengedtem az ágy mellé. Nézhetjük-e végre, kérdezte a lány, a filmet? Úgy tette fel a kérdést, mintha ellenkező esetben elveszítené a cselekmény fonalát, így én is siettem a válasszal. Ó, igen, mondtam, nézhetjük, hogyne. A képernyőn ismét változás történt – ugyanis a hotel biztonsági szolgálatából való ember befejezte a nővel való vitatkozást, megfogta a vállát, és valamit mutatott neki. A kamera mozdult, és ismét a két férfit láttuk, akik az imént megtöltötték a nő nyílásait, amint szenvedélyesen ölelkezve tekerődznek. A nő szemlátomást dühösen a nyakkendőjénél fogva elkapta a szálloda biztonsági szolgálatából való embert, s behúzta a szobába. Vetkőzteti, előbb az ingét veti le, majd a nadrágját, és a kamera lassan ereszkedik az ember lábaköze felé, ahol mindannyian látjuk, beleértve azt az ágyon levő két férfit is, az ember hatalmas hímveszzejét. Életemben addig nem láttam valami ilyen nagyot, de úgy látszik, a pornófilmből való nő sem, mert abban a pillanatban felhagy minden mással, a két kezébe fogja az ember hímveszzejét, és nyalni kezdi. Először úgy tűnik, hogy a makk nem fér a szájába, de ő nekifeszül – tulaj-

donképpen mindannyian nekifeszülünk –, és tágra nyitja a száját, mint a kígyó, amikor zsákmányát nyeli. A makk lassanként eltűnik a szájában, a nő előre-hátra kezdi mozgatni a fejét, az a két férfi felkel az ágyról, és hátulról odamegy hozzá, az egyik a mellét fogja meg, a másik megpróbál behatolni a fenekébe. A nő szétterpeszkedik, és kissé behajlítja a térdét, ez éppen elegendő ahhoz, hogy kitáruljon, és szabaddá tegye az utat a mögötte levő férfinak, ami arra csábítja a szálloda biztonsági emberét is, hogy kicsit lehajoljon, és a jelek szerint szabaddá tegye az utat az első férfinak, aki időközben kiengedte kezéből a nő mellét, és elfoglalta állását a szálloda biztonsági szolgálatából való férfi mögött. S az ajtó előtti szűk tér hamarosan örült szexuális tevékenység helyszíne lesz, amelyben, képzelem én, minden engedélyezett, ami azonban, úgy tűnik, sohasem jó magának a szexnek, mert olyan valamivé változtatja, amit kitervelnek és elgondolnak, ahelyett, hogy csak megélnék, márpedig mély meggyőződéseim szerint ez lenne az igazi szex. Semmit nem mondtam azonban. A lány továbbra is a televízió képernyőjét bámulta, mintha azon valami antik tragédia játszódott volna. Valójában egy ilyen négyszeres kapcsolat könnyen tragédiává változhat, és a következő néhány percet teljességgel annak az elképzelésnek szenteltem, hogy a pornófilm antik tragédiává változik, vagy legalább Shakespeare-drámává. Az ő drámáinak, olvastam egy könyvben, jelentős pornográf töltetük van korai posztmodern hozzáállásának, azaz annak köszönhetően, hogy szabadon keverte a színházi műfajokat, úgyhogy nála a tragédia nem csupán tragédia, mint ahogyan a vígjáték sem csupán vígjáték, hanem drámái valami leírhatatlan módon – s éppen ez az, ami őt naggyá teszi – egyidejűleg széthullanak, megsemmisítve a drámai formát, és összeállnak, megújítva és radikálisan megváltoztatva a látszólag szétesett drámai formát. Mindez kissé bonyolultnak tűnt nekem, és ki tudja, mit gondolt volna a lány, ha hangosan előadtam volna az elméletet. Felkelt és elment volna, ezt csinálta volna, nem vesztegette volna az időt tovább olyan valakivel, akinek az ő meztelensége és a pornófilm közelképei ellenére még csak fel sem állt. Óvatosan behúztam a kezem a takaró alá, és ujjaim hegyével megérintettem herezacskóimat. Az egyetlen magyarázat, amelyet felkínálhattam volna, az az, hogy nem tudtam egyetérteni az erotikus síkoknak és a szexuális hovatartozásnak a filmben való vegyítésével. Noha semmi kifogásom nem volt a homoszexualitás ellen, mégsem úgy éltem meg, mint olyasvalamit, ami felizgat, különösen nem a heteroszexuális történettel való kombinációban. Lehetséges, gondoltam, hogy az efféle pornográf vízióknak külön közönsége létezik, de nekem sokkal kellemesebbek a klasszikus, hogy úgy mondjam, filmcselekmények. Mondjuk egyedül utazik a lány a hálókocsi fülkéjében, jön a jegykezelő, bezárja az ajtót,

leveti az egyenruháját, s aztán hol az alsó, hol a felső ágyon látjuk őket. Vagy például mint Emmanuela a repülőben, kis és szűk üléseken, úgyhogy a szexuális cselekmény sajátos gimnasztikává válik, a találékonyág tudományává, hogy mindent el lehessen intézni a lehető legkisebb mértékű mozgással, amikor is a szex a nyugalom formája lesz. Az igazi szex a nyugalom, mint ahogyan a nirvána a megnyugvás formája, mint ahogyan a satori a hosszan tartó, mozdulatlan passzivitásnak köszönhetően keletkezik. Az igazi izgalom, gondoltam, a nyugalom terméke, függetlenül attól, hogy a Káma-szútra úgy hat, mint jól begyakorolt gimnasztikus mozdulatok együttese. Senki sem fog meggyőzni arról, gondoltam, hogy a jó szexuális kapcsolathoz tótágast kell állni. A szemem sarkából a lányra néztem, de ő egyáltalán nem figyelt rám; a keze különben továbbra is mozgott a takaró alatt, ami azt jelentette, hogy még mindig nincs rám szüksége. Folytathattam volna, ha akartam volna, saját elméleteimmal, noha érdekesebb volt számomra arról gondolkodni, felismerné-e téziseimben a lány a „virágos hatvanasok” hatását, illetve, hogy ma is aktuálisak-e annak az időszaknak a felismerései, jelentenek-e valamit, vagy nem jelentenek semmit az új nemzedékeknek. Az, hogy a lány akár a lányom is lehetett volna, egyáltalán nem érdekelt, és nem is rendített meg. A szabad szerelem vagy szabad, vagy nem szerelem, ez csak egyszerű. Ennél fogva fiatal füle felé hajoltam, és megkérdeztem, akarja-e, hogy egy kicsit felváltsam. A lány meg sem fordult. Csak ülj itt, mondta, majd szólok, ha sorra kerülsz. Sorra kerülök! Abban a percben fel kellett volna kelnem, és visszamennem a saját ágyamba, de éreztem, hogy emelkedni kezd, és nem akartam kitakarózni, nehogy azt higgye, hogy adom a nagyot. Lenyeltem egy nyálgombócot, és belesüppedtem a nagy párnába. Rendben van, gondoltam, ha várnom kell, azt legalább tudok, a hatvanasok nekem nem csak tudattágítási – és mindjárt hozzá kell tenni, -szűkítési – kísérletekre voltak jók. Ez a kémia többé egyáltalán nem érdekel, számtalanszor megmondtam, viszont erősödött az iránti készségem, hogy higgyek a meditáció, a jin-jing, a tai-csi, a zöld tea és a papaja gyógyító erejében.

Fotó: Csernik Előd